

Crna Gora
Ministarstvo kulture i medija

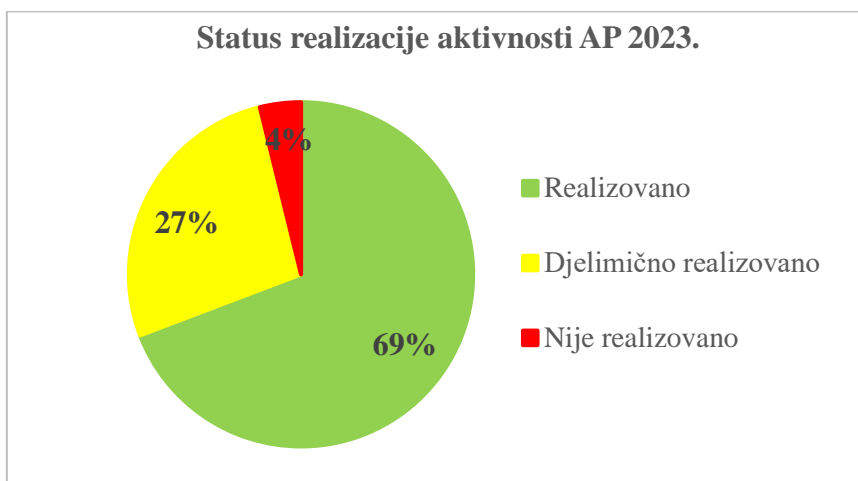
Adresa: Njegoševa br. 83
81250 Cetinje, Crna Gora
tel: +382 41 232 571
fax: +382 41 232 572
www.gov.me/mku

IZVJEŠTAJ
o realizaciji Akcionog plana
Nacionalnog programa razvoja kulture 2023–2027.
za 2023. godinu

Cetinje, mart 2024. godine

I UVODNI REZIME

Nacionalni program razvoja kulture 2023–2027. sadržao je dvogodišnji Akcioni plan s ukupno 46 aktivnosti, i to: 26 aktivnosti čija je realizacija bila predviđena za 2023. i 20 aktivnosti planiranih za 2024. godinu. Od 26 aktivnosti koje su dospjele na realizaciju u izvještajnom periodu, realizovano je 18, sedam je djelimično realizovano, a jedna aktivnost nije realizovana (na grafiku je prikazan procentualni stepen realizacije).

Strateški cilj 1, koji obuhvata operativne ciljeve usmjerene na inoviranje pravnog okvira, jačanje institucionalnih kapaciteta i unapređenje sistema i ulaganja u kulturnu baštinu i savremeno stvaralaštvo, a koji je u 2023. godini podrazumijevao 12 aktivnosti, nije na očekivanom nivou realizacije. Naime, u okviru ovog cilja 50% je djelimično realizovanih aktivnosti, 41,7% u potpunosti realizovanih, a 8,3% nerealizovanih.

S druge strane, realizacija aktivnosti koje doprinose ostvarivanju strateškog cilja 2, koji se odnosi na osnaživanje vaninstitucionalnog sektora kulture, jačanje međusektorske, međuresorne i međunarodne saradnje i razvoj publike, je na veoma visokom nivou. Konkretno, 92,3% predstavljaju realizovane aktivnosti, a 7,7% djelimično realizovane, što znači da nema nerealizovanih aktivnosti.

Status realizacije aktivnosti, posmatran prema strateškim i operativnim ciljevima, prikazan je u sljedećim tabelama.

SC 1	broj aktivnosti	stepen realizacije		
OC 1.1.	6	1	5	
OC 1.2.	3	3		
OC 1.3.	0			
OC 1.4.	3	1	1	1
ukupno	12	5	6	1

SC 2	broj aktivnosti	stepen realizacije		
OC 2.1.	3	3		
OC 2.2.	4	3	1	
OC 2.3.	6	6		
OC 2.4.	1	1		
ukupno	14	13	1	

Imajući u vidu da je ovo tek prva godina primjene Nacionalnog programa razvoja kulture 2023–2027, kao i da je sami dokument donijet 3. avgusta 2023. godine, tako da do sada nije proteklo mnogo vremena za njegovu implementaciju, ne može se govoriti o velikim dostignućima s aspekta samih ciljeva. Ipak, primjetno je da su najveći rezultati zabilježeni u domenu jačanja kulturne saradnje u okviru međunarodnih programa i inicijativa (OC 2.3), zatim jačanja institucionalnih kapaciteta u kulturi (OC 1.2), kao i u pogledu unapređenja komunikacije i saradnje s nezavisnom scenom u kulturi i reorganizacije konkursne procedure (OC 2.1).

Premda Budva, zajedno s Bokom Kotorskom, nije osvojila titulu Evropske prijestonice kulture 2028, realizovane su sve planirane aktivnosti u kontekstu podrške programskom i infrastrukturnom segmentu ovog projekta. Kao pozitivan primjer međunarodne kulturne saradnje i promocije ističe se pristupanje Cetinja Mreži kreativnih gradova UNESCO-a, koje je time postalo jedini grad sa Zapadnog Balkana u kreativnoj dimenziji „Dizajn“.

U cilju jačanja institucionalnih kapaciteta u kulturi realizovane su sve aktivnosti predviđene mjerama: unapređenje institucionalne mreže u kulturi, jačanje kadrovskih kapaciteta u kulturi i unapređenje okvira finansiranja i ulaganja u ustanove kulture. Nakon transformacije Centra savremene umjetnosti u Muzej savremene umjetnosti, raspisan je međunarodni konkurs za idejno arhitektonsko rješenje objekta tog muzeja, a istovremeno i Prirodnjačkog muzeja i Parka kulture i umjetnosti s pratećim sadržajima u funkciji kulture, koji je u toku. Sredstva za realizaciju konkursa predviđena su u budžetu Ministarstva prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine i biće utrošena nakon što žiri donese odluku o dodjeli nagrada (rok za predaju radova je 8. april 2024, a rezultati konkursa biće objavljeni do 15. maja 2024. godine).

Novina koja predstavlja pozitivan iskorak u konkursnoj proceduri je kreiranje elektronskog sistema prijave na konkurse Ministarstva kulture i medija. Primjer dobre prakse je i uvođenje sistema redovne komunikacije s nezavisnim sektorom i organizovanje info dana za potencijalne aplikante na konkursima, u skladu sa savremenim trendovima.

Najizazovniji segment definitivno je zakonsko-regulatorni okvir u kulturi (OC 1.1), koji se namjerava unaprijediti kroz analizu primjene i dalje usaglašavanje s međunarodnim standardima i praksama. Međutim, ocijenjeno je da je, konkretno kad su u pitanju izmjene i dopune Zakona o zaštiti kulturnih dobara, inicijalno postavljen kratak rok za detaljno sagledavanje svih problema u praksi, koji su se pokazali kao otežavajući faktor u očuvanju kulturnih dobara i iznalaženje najboljeg rješenja kroz novi zakonski okvir. Takođe, iniciranje izmjena ili dopuna zakonskih rješenja iz nadležnosti drugih resora, kojima se podstiče razvoj kulture, još uvijek nije dalo vidljive rezultate. Zapravo, sve ove aktivnosti su započete, ali se ne odvijaju planiranom dinamikom, zbog čega je neophodno intenzivirati rad na njihovoj realizaciji.

Pored toga, podsticanje razvoja kulturnih i kreativnih industrija (OC 1.4), u dijelu infrastrukturnih rješenja i programskih aktivnosti kreativnih habova, nije teklo po planu, mada je konkurs za sufinansiranje projekata za podršku razvoju kreativnih industrija (OC 2.1) uspješno realizovan i, uvođenjem posebne konkursne linije, ostvarena afirmativna akcija prema ženskom preduzetništvu, kao dodatna vrijednost predmetnog konkursa.

Generalno, iako su postignuti dobri rezultati, postojao je prostor da postotak u potpunosti realizovanih aktivnosti bude još veći. Može se konstatovati da nije pokazan dovoljan stepen angažovanja u ispunjenju postavljenih zadataka i samom izvještavanju, što je posebno karakteristično za aktivnosti za čiju implementaciju je zaduženo više subjekata, pa su preduzimanje inicijative, proaktivno djelovanje i dobra koordinacija ocijenjene kao najslabije tačke. To su, u stvari, i glavni razlozi za neizvršavanje planiranih obaveza u postavljenim vremenskim okvirima.

Ipak, polazeći od činjenice da je sami strateški dokument donijet tek u III kvartalu 2023. godine, kao i da je u IV kvartalu došlo do reorganizacije državne uprave, u veoma kratkom vremenskom periodu postignuti su zapaženi rezultati koji govore o spremnosti da se implementacija kulturne politike u narednom periodu uzdigne na viši nivo, uz proaktivan pristup i predan rad.

II INFORMACIJA O NAPRETKU U POSTIZANJU OPERATIVNIH CILJEVA

S obzirom na to da je Nacionalni program razvoja kulture 2023–2027. s Akcionim planom za 2023. i 2024. godinu donijet na sjednici Vlade održanoj 3. avgusta 2023. godine, u I kvartalu 2024. godine kada se predmetni izvještaj priprema, još uvijek nije moguće utvrditi sveukupan napredak kada je u pitanju postizanje operativnih ciljeva definisanih Programom.

Ipak, sljedstveno Analizi institucionalnog sistema kulture Crne Gore, rađenoj u postupku pripreme Nacionalnog programa, na osnovu koje su dobijeni relevantni podaci koji su kasnije poslužili za definisanje indikatora učinka, Ministarstvo kulture i medija uspostavilo je praksu redovnog godišnjeg prikupljanja seta podataka od strane javnih ustanova kulture na državnom nivou.

U tom kontekstu, a u vezi s indikatorima učinka koji prate operativne ciljeve, vodi(će) se evidencija o postignutim vrijednostima za svaku kalendarsku godinu.

Iako je period implementacije dokumenta sveden na prilično kratak vremenski interval, za potrebe ovog izvještaja izdvojeno je nekoliko indikatora učinka kako bi se stekla predstava o trenutnim vrijednostima koje pokazuju aktuelno stanje, kao i o trendovima u pojedinim oblastima.

Operativni cilj 1.2: Ojačati institucionalne kapacitete u kulturi			
Indikator učinka: % zaposlenih u nacionalnim ustanovama kulture koji su prošli neku edukaciju u odnosu na ukupan broj zaposlenih			
Početna vrijednost (2020–2022)	Postignuta vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2027.
18,8%	11,6%	25%	30%

Početna vrijednost indikatora koji se odnosi na edukaciju zaposlenih obuhvata period od tri godine, tako da postignuta vrijednost za 2023. godinu ne znači pad, već naprotiv, posmatrajući prosjek po godini, postoji tendencija rasta.

Operativni cilj 1.2: Ojačati institucionalne kapacitete u kulturi			
Indikator učinka: % sredstava nacionalnih ustanova kulture namijenjenih za programske aktivnosti			
Početna vrijednost 2022.	Postignuta vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2027.
27,3%	25,9%	31%	35%

U pogledu finansijskih sredstava namijenjenih za programske aktivnosti, iako je 2023. zabilježen pad od 1,4% u odnosu na prethodnu godinu, važno je napomenuti da je ukupni nominalni iznos zapravo veći za 945.681,08 €.

Operativni cilj 2.4: Razvijati kulturne potrebe i navike građana i građanki i stimulisati razvoj publike			
Indikator učinka: Broj posjetilaca			
Početna vrijednost 2022.	Postignuta vrijednost 2023.	Ciljna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2027.
257.028	354.896	287.000	320.000

Kao što je evidentno, broj posjetilaca nacionalnih ustanova kulture u 2023. godini značajno je premašio čak i ciljnu vrijednost za 2027. godinu. Do drastičnog porasta broja publike došlo je u najvećoj mjeri zbog toga što su, pored atraktivnih programa i angažovanja eminentnih umjetnika koji su privukli brojnu publiku, određene ustanove organizovale događaje i van svojih sjedišta, u centrima za kulturu širom zemlje, zatim na otvorenom, u brojnim gradovima Crne Gore, ali i u inostranstvu, kojima je prisustvovalo više hiljada posjetilaca.

III TABELA ZA IZVJEŠTAVANJE

STRATEŠKI CILJ I		USPOSTAVITI PROFESIONALAN, EFIKASAN, UMREŽEN I STABILAN JAVNI SEKTOR U KULTURI								
Operativni cilj 1.1.		Inovirati pravni okvir u kulturi								
Indikator učinka a) Broj donijetih zakonskih i podzakonskih akata Izvor: zaključak Vlade, internet stranica Vlade, „Službeni list CG“		Početna vrijednost 2022.			Ciljna vrijednost 2025.			Ciljna vrijednost 2027.		
		0			4 zakonska i 4 podzakonska akta			6 zakonskih i 6 podzakonskih akata		
Indikator učinka b) Broj opštinskih programa razvoja kulture Izvor: „Službeni list CG – Opštinski propisi“		Početna vrijednost 2022.			Ciljna vrijednost 2025.			Ciljna vrijednost 2027.		
		3			7			15		
Aktivnost koja utiče na realizaciju OC 1.1.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
<i>Mjera 1.1.1. Unapređenje zakonsko-regulatornog okvira u kulturi kroz analizu primjene i dalje usaglašavanje s međunarodnim standardima i praksama</i>										
1. Izmjene i dopune Zakona o zaštiti kulturnih dobara	utvrđen Predlog zakona – MKM u avgustu 2023. obrazovalo Radno tijelo, dostavljeni predlozi članova	MKM, Uprava za zaštitu kulturnih dobara, CKACG, Sekretarijat za zakonodavstvo, resorna ministarstva	II kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Djelimično realizovano	IV kvartal 2024. (Članovi Radnog tijela dostavili su predloge koji bi uticali na suštinsku izmjenu zakona. Rad na predloženim izmjenama, iako u najvećoj mjeri opravdan, zahtijevao bi duži vremenski period. Imajući u vidu navedeno, kao i kompleksnost planiranih aktivnosti, cijenilo se nužnim produženje roka za izradu predviđenog predloga zakona.)	3.000 €	/	Budžet MKM	Inteziviraće se aktivnosti članova Radnog tijela i uključiti novi članovi, a sve u cilju sačinjavanja najefikasnijih rješenja koja će se bazirati na savremenim pristupima zaštite kulturne baštine.
2. Izmjene i dopune Zakona o bibliotečkoj djelatnosti	utvrđen Predlog zakona – MKM u avgustu 2023. obrazovalo Radno tijelo, utvrđen predmet izmjena i dopuna	MKM, NBCG, Biblioteka za slijepe, Sekretarijat za zakonodavstvo, resorna ministarstva	II kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Djelimično realizovano	I kvartal 2024. (Usaglašavanje stavova članova Radnog tijela dovelo je do potrebe da se predviđeni rok za	1.200 €	/	Budžet MKM	Pripremljeni Nacrt zakona će u prvom kvartalu 2024. biti dostavljen na mišljenje nadležnim organima, u cilju

	zakona, pripremljen tekst Nacrta zakona					izradu predloga zakona produži.)				sačinjavanja konačnog teksta Predloga predmetnog zakona, koji će biti poslat Vladi na utvrđivanje.
3. Izmjene i dopune Zakona o muzejskoj djelatnosti	utvrđen Predlog zakona – MKM u avgustu 2023. obrazovalo Radno tijelo, utvrđen predmet izmjena i dopuna zakona, pripremljen tekst Nacrta zakona	MKM, NMCG, Pomorski muzej, Prirodnjački muzej, Sekretarijat za zakonodavstvo, resorna ministarstva	II kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Djelimično realizovano	I kvartal 2024. (Usaglašavanje stavova članova Radnog tijela dovelo je do potrebe da se predviđeni rok za izradu predloga zakona produži.)	1.200 €	/	Budžet MKM	Pripremljeni Nacrt zakona će u prvom kvartalu 2024. biti dostavljen na mišljenje nadležnim organima, u cilju sačinjavanja konačnog teksta Predloga predmetnog zakona, koji će biti poslat Vladi na utvrđivanje.
4. Analiza primjene i potrebe inoviranja Zakona o kulturi	izrađena Analiza – odabran jedan ekspert, upoznat sa zadacima, očekivanjima i rokovima; u proceduri je izbor drugog eksperta za pripremu Analize	MKM, ekspertski tim, javne ustanove kulture, nezavisna kulturna scena, stručna javnost, resorna ministarstva	IV kvartal 2023.	II kvartal 2024.	Nije dospjelo		5.000 €		Budžet MKM	Uz angažovanje drugog eksperta koji će biti pravnik, rad na ekspertizi će biti operativniji.
5. Izmjene i dopune Zakona o kulturi	utvrđen Predlog zakona –	MKM, javne ustanove kulture, nezavisna kulturna scena, stručna javnost, resorna ministarstva, Sekretarijat za zakonodavstvo	II kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Nije dospjelo		3.000 €		Budžet MKM	
6. Izmjene i dopune Zakona o pozorišnoj djelatnosti	utvrđen Predlog zakona –	MKM, javne ustanove kulture, nezavisna kulturna scena, stručna javnost, resorna ministarstva, Sekretarijat za zakonodavstvo	II kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Nije dospjelo		1.200 €		Budžet MKM	
Mjera 1.1.2. Iniciranje odgovarajućih izmjena ili dopuna zakonskih rješenja iz nadležnosti drugih resora, kojima se direktno ili indirektno podstiče razvoj kulture										
7. Iniciranje izmjena Zakona o nevladinim organizacijama u smislu statusa i	podnijeta inicijativa MJU – MKM iniciralo sastanak koji je održan u MJU na	MKM, NVO	III kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Djelimično realizovano	III kvartal 2024. (zbog složenosti usklađivanja Zakona o	nijesu potrebna posebna sredstva	/	Budžet MKM	MJU privodi kraju izmjene Zakona o nevladinim organizacijama koje će konkursnu

podsticaja razvoja NVO u oblasti kulture	temu izmjena Zakona o nevladinim organizacijama u smislu statusa i podsticaja razvoja NVO u oblasti kulture					nevladinim organizacijama)				proceduru i raspodjelu sredstava namijenjenih nezavisnom sektoru u oblasti kulture delegirati MKM čime će se poboljšati efikasnost raspodjele sredstava sektoru. Takođe, uporedo s ovim aktivnostima MJU tretira i razmatra mogućnosti definicije posebnog statusa za određeni broj NVO, tj. onih koje predstavljaju relevantna i odavno utemeljena strukovna udruženja.
8. Iniciranje izmjena Zakona o javnim nabavkama u smislu traženja izuzeća kada je riječ o specijalizovanoj opremi (nabavka muzičkih instrumenata, knjiga, scenografskih i kostimografskih elemenata, opreme i materijala za vršenje poslova konzervatorske djelatnosti itd.)	podnijeta inicijativa MF – na osnovu zahtjeva MKM dostavljeni predlozi nacionalnih ustanova kulture, nakon čega će biti objedinjena inicijativa koja će se uputiti Ministarstvu finansija	MKM, nacionalne ustanove kulture	III kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Djelimično realizovano	III kvartal 2024. (Navedeni rok je produžen iz razloga što je potrebno detaljno analizirati dostavljene inicijative od strane javnih ustanova u odnosu na njihove postupke za nabavku specijalizovane opreme.)	nijesu potrebna posebna sredstva	/	Budžet MKM, nacionalnih ustanova kulture	Nakon detaljne analize dostavljenih inicijativa, Ministarstvo će uputiti akt prema Ministarstvu finansija, a u odnosu na opravdane zahtjeve javnih ustanova.
Mjera 1.1.3. Unapređenje sistema planiranja i upravljanja u kulturi										
9. Donošenje Strateškog plana NMCG 2023–2029.	donijet plan – Plan je usvojen na sjednici Savjeta NMCG, 29. januara 2024. godine.	NMCG	I kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Realizovano	/	3.500 €	3.500 €	Budžet NMCG	/
10. Iniciranje saradnje i pružanje	broj opština s kojima je ostvarena saradnja	MKM, lokalne samouprave	I kvartal 2024.	II kvartal 2024.	Nije dospjelo		nijesu potrebna posebna sredstva		Budžet MKM	

podrške lokalnim samoupravama u donošenju opštinskih programa razvoja kulture u skladu s obavezom propisanom Zakonom o kulturi	(najmanje 5) – inicirana saradnja sa Zajednicom opština Crne Gore, održan sastanak sa predstavnicima Zajednice, u pripremi potpisivanje memoranduma o saradnji i obrazovanje radne grupe za izradu modela lokalnog programa razvoja kulture									
Operativni cilj 1.2.		Ojačati institucionalne kapacitete u kulturi								
Indikator učinka a)		Početna vrijednost (2020–2022)			Ciljna vrijednost 2025.			Ciljna vrijednost 2027.		
Procenat zaposlenih (m. i f.) u nacionalnim ustanovama kulture koji su prošli neku edukaciju u odnosu na ukupan broj zaposlenih (m. i f.) Izvor: Izvještaji o radu ustanova kulture		18,8%			25%			30%		
Indikator učinka b)		Početna vrijednost 2022.			Ciljna vrijednost 2025.			Ciljna vrijednost 2027.		
Procenat sredstava nacionalnih ustanova kulture namijenjenih za programske aktivnosti Izvor: Zakon o budžetu Crne Gore (za kalendarsku godinu) i izvještaji o radu ustanova kulture		27,3%			31%			35%		
Aktivnost koja utiče na realizaciju OC 1.2.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Mjera 1.2.1: Unapređenje institucionalne mreže u kulturi										
11. Završetak transformacije Centra savremene umjetnosti u Muzej savremene umjetnosti	donijeta Odluka o osnivanju Muzeja savremene umjetnosti – Vlada 30. marta 2023. donijela Odluku o organizovanju JU Muzej savremene umjetnosti Crne Gore; Odluka objavljena u „Službenom listu CG“, broj 37/23	MKM, Vlada CG	I kvartal 2023.	II kvartal 2023.	Realizovano	/	nijesu potrebna posebna sredstva	/	Budžet MKM	/
Mjera 1.2.2: Jačanje kadrovskih kapaciteta u kulturi										

12. Organizovanje mreže saradnika u kulturi na nivou nacionalnih ustanova	imenovane kontakt osobe – svih 12 ustanova i 2 organa uprave imenovali svoje predstavnike za potrebe praćenja realizacije NPRK, izvještavanje, saradnju s MKM i međusobnu saradnju	MKM, nacionalne ustanove kulture	II kvartal 2023.	III kvartal 2023.	Realizovano	/	nijesu potrebna posebna sredstva	/	Budžet MKM, nacionalnih ustanova kulture	/
Mjera 1.2.3: Unapređenje okvira finansiranja i ulaganja u ustanove kulture										
13. Objavljivanje konkursa za izradu idejnog rješenja za novu zgradu Muzeja savremene umjetnosti	objavljen konkurs za izradu Idejnog rješenja; dobijeni urbanističko-tehnički uslovi – konkurs objavljen 10. novembra 2023. godine	Muzej savremene umjetnosti, MKM, MEPPU, ekspertski tim	III kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Realizovano	/	5.000 €	/	Budžet MKM	/
Mjera 1.2.4: Unapređenje evidencije, komunikacije i saradnje sa i između aktera u kulturi										
14. Angažovanje istaknutih kulturnih stvaralaca i stručnjaka u kulturi na promociji kulture u Crnoj Gori	broj stvaralaca i stručnjaka (najmanje 6) broj projekata (najmanje 6) – CNP: Organizovana dva događaja u novembru 2023. na kojima su učestvovali Blagota Eraković i Branislav Mićunović, istaknuti kulturni stvaraoci: promocija monografije CNP 1953–2023, i okrugli sto na temu scenskih tumačenja Njegoševog djela	MKM, javne ustanove kulture, istaknuti kulturni stvaraoci	I kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Nije dospjelo		12.000 €		Budžet MKM, javnih ustanova kulture	
Operativni cilj 1.3.			Unaprijediti sistem i ulaganja u zaštitu kulturne baštine							
Indikator učinka a)			Početna vrijednost			Ciljna vrijednost 2025.			Ciljna vrijednost 2027.	
Broj unaprijeđenih kulturnih dobara			0			7			15	
Izvor: Izvještaj o radu MKM, internet stranica MKM										
Aktivnost koja utiče na realizaciju OC 1.3.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja

Mjera 1.3.1: Unapređenje sistema zaštite kulturne baštine

15. Kreiranje Liste prioriteta nepokretnih kulturnih dobara	kreirana Lista – Dostavljena preliminarna lista prioriteta intervencija nepokretnih kulturnih dobara koja će biti osnov za kreiranje Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2024. koji je planiran za I kvartal	Uprava za zaštitu kulturnih dobara, CKACG, MKM	IV kvartal 2023.	II kvartal 2024.	Nije dospjelo		nijesu potrebna posebna sredstva		Budžet MKM	
16. Kreiranje Liste prioriteta pokretnih kulturnih dobara	kreirana Lista –	Uprava za zaštitu kulturnih dobara, CKACG, MKM, NMCG, DACG, Pomorski muzej CG, opštinski muzeji	II kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Nije dospjelo		nijesu potrebna posebna sredstva		Budžet MKM	

Mjera 1.3.2: Sprovođenje mjera zaštite kulturnih dobara i promocije značaja kulturne baštine za društvo

17. Relicenciranje izdatih konzervatorskih licenci za pravna lica	broj akata o relicenciranju –	MKM, Komisija za izdavanje i oduzimanje licenci	III kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Nije dospjelo		3.000 €		Budžet MKM	Od izuzetnog značaja je definisanje pravnog osnova za relicenciranje, budući da nije razjašnjeno da li se postupak može sprovesti po postojećem
18. Relicenciranje izdatih konzervatorskih licenci za fizička lica	broj akata o relicenciranju –	MKM, Komisija za izdavanje i oduzimanje licenci	III kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Nije dospjelo		3.000 €		Budžet MKM	Zakonu o zaštiti kulturnih dobara ili se čeka njegova izmjena, od čega će u konačnom zavisiti i rok realizacije.
19. Relicenciranje izdatih istraživačkih licenci za pravna i fizička lica	broj akata o relicenciranju –	MKM, Komisija za izdavanje i oduzimanje licenci	III kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Nije dospjelo		1.500 €		Budžet MKM	
20. Revizija Plana upravljanja Prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora	izvršena revizija, urađen dokument –	Opština KO, MKM, UZKD	I kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Nije dospjelo		10.000 €		Budžet Opštine KO i MKM	
21. Konstituisanje Savjeta za upravljanje Područjem Kotora	konstituisan Savjet – predloženi članovi od strane UZKD, NVO, ministarstva odgovornog za prostorno planiranje	MKM – Vlada CG	IV kvartal 2023.	I kvartal 2024.	Nije dospjelo	Nakon što Opština Kotor dostavi predloge 5 članova, stvorice se zakonski osnov da MKM predlog	nijesu potrebna posebna sredstva za konstituisanje, već za održavanje sjednica		Budžet MKM	

						uputi Vladi na imenovanje.					
Operativni cilj 1.4.			Unaprijediti sistem i ulaganja u savremenu produkciju								
Indikator učinka a)			Početna vrijednost 2022.			Ciljna vrijednost 2025.			Ciljna vrijednost 2027.		
Broj objavljenih konkursa podrške stvaralaštvu na godišnjem nivou Izvor: Odluke o objavljivanju konkursa, internet stranica MKM			4			5			6		
Indikator učinka b)			Početna vrijednost 2022.			Ciljna vrijednost 2025.			Ciljna vrijednost 2027.		
Broj objekata privedenih namjeni za realizaciju programa u oblasti kulture Izvor: Upotrebne dozvole, internet stranice MKM i opština			3			4			6		
Aktivnost koja utiče na realizaciju OC 1.4.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja	
Mjera 1.4.1. Podsticanje razvoja kulturno-umjetničkog stvaralaštva											
22. Memorandum o saradnji između Ministarstva kulture i medija i Fondacije Petrović Njegoš	potpisan Memorandum – Memorandumom o saradnji potpisali ministarka kulture i Princ Nikola Petrović Njegoš ispred Fondacije Petrović Njegoš 25. maja 2023.	MKM, Fondacija Petrović Njegoš	II kvartal 2023.	II kvartal 2023.	Realizovano	/	nijesu potrebna posebna sredstva	/	Budžet MKM	/	
23. Pokretanje konkursa za podršku i podsticanje književnog stvaralaštva autora, isključivo za individualne prijave autora (fizička lica)	broj podržanih projekata (najmanje 3) –	MKM	I kvartal 2024.	II kvartal 2024.	Nije dospjelo		70.000 €		Budžet MKM		
Mjera 1.4.2: Podsticanje razvoja kulturnih i kreativnih industrija											
24. Izrada tehničke dokumentacije za uspostavljanje Regionalnog kreativnog centra u okviru bivšeg vojnog kompleksa	izrađena tehnička dokumentacija –	MKM, Opština Bijelo Polje, UNDP	III kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Nije realizovano	Ova aktivnost neće biti realizovana i sredstva namijenjena za realizaciju su preusmjerena za druge namjene.	150.000 €	/	Budžet MKM, UNDP	u narednom periodu implementacije strateškog dokumenta nastaviti s aktivnostima vezanim za unapređenje	

Cerovo u Bijelom Polju										infrastrukturnih uslova za razvoj kulture i kreativnih industrija
25. Kreiranje godišnjeg programa umjetničkih rezidencija u kreativnim habovima u Kotoru, Baru i Šavniku za 2024. godinu	kreiran program – MKM u saradnji s relevantnim partnerima na lokalnom nivou otpočelo kreiranje godišnjih programa za habove u Kotoru, Baru i Šavniku	MKM, nacionalne i lokalne ustanove kulture, nezavisni sektor	II kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Djelimično realizovano	II kvartal 2024. (Realizacija ove aktivnosti otpočela je u decembru 2023. godine kada su s navedenim opštinama potpisani ugovori kojima je predviđeno da godišnji programi budu kreirani do kraja I kvartala 2024. godine.)	nijesu potrebna posebna sredstva	/	Budžet MKM, budžet lokalnih samouprava	pratiti implementaciju programa u kreativnim habovima tokom 2024. godine
STRATEŠKI CILJ II		OSNAŽITI VANINSTITUCIONALNI SEKTOR KULTURE, MEĐUSEKTORSKU, MEĐURESORNU I MEĐUNARODNU SARADNJU I RAZVOJ PUBLIKE								
Operativni cilj 2.1.		Poboljšati saradnju i ambijent rada vaninstitucionalnih aktera u kulturi								
Indikator učinka a)		Početna vrijednost		Ciljna vrijednost 2025.			Ciljna vrijednost 2027.			
Broj reprezentativnih strukovnih udruženja Izvor: Akti o utvrđivanju statusa: reprezentativno strukovno udruženje		0		3			7			
Indikator učinka b)		Početna vrijednost 2022.		Ciljna vrijednost 2025.			Ciljna vrijednost 2027.			
Broj manifestacija i festivala od posebnog značaja za kulturu Crne Gore Izvor: Akti o određivanju kulturne manifestacije ili festivala od posebnog značaja		5		8			10			
Aktivnost koja utiče na realizaciju OC 2.1.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Mjera 2.1.1: Reorganizacija konkursa i konkursne procedure										
26. Kreiranje elektronskog sistema prijave na konkurse Ministarstva kulture i medija	kreiran sistem – MKM kreiralo web stranicu na adresi www.stvaralastvo.me čime je omogućen potpuni elektronski proces prijavljivanja na sve konkursne oblasti kulturno-umjetničkog stvaralaštva	MKM	III kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Realizovano	/	10.000 €	1.000 €	Budžet MKM	Unapređenje sistema moguće je kroz proces digitalizacije baza podataka i usluga MKM, za koji je MKM dostavilo predlog MJU, čime bi se dodatno povećala funkcionalnost i

										ovaj servis učinio savremenijim i pristupačnijim aplikantima.
27. Uvođenje podsticajnih mjera za žensko preduzetništvo u okviru konkursa za podršku razvoju kreativnih industrija	obezbijedena posebna konkursna linija za žensko preduzetništvo; broj podržanih projekata ženskog preduzetništva (najmanje 10) – na konkursu MKM koji je sadržao poseban segment – podrška za razvoj ženskog preduzetništva, podržan 21 projekat ženskog preduzetništva	MKM	III kvartal 2023.	III kvartal 2023.	Realizovano	/	100.000 €	136.936 €	Budžet MKM	Imajući u vidu broj prijava u kategoriji za razvoj ženskog preduzetništva, preporuka je da ova podsticajna linija bude dio narednih konkursa za oblast kreativnih industrija.
Mjera 2.1.2: Unapređenje statusa strukovnih udruženja u kulturi										
28. Izrada Pravilnika o kriterijumima i načinu utvrđivanja statusa reprezentativnog strukovnog udruženja	donijet Pravilnik – izvršena analiza pravnog okvira za pripremu izmjena i dopuna Pravilnika	MKM, strukovna udruženja	IV kvartal 2024.	I kvartal 2025.	Nije dospjelo		nijesu potrebna posebna sredstva		Budžet MKM	
Mjera 2.1.3: Unapređenje sistema vrednovanja i evidencija nezavisnog sektora u kulturi										
29. Revizija Uredbe o kriterijumima i načinu dodjeljivanja statusa istaknuti kulturni stvaralac u cilju unapređenja sistema dodjele statusa u domenu priznavanja međunarodnih nagrada u različitim oblastima kulture i uvođenja nacionalnih nagrada u pojedinim oblastima	revidirana Uredba – pripremljen Nacrt Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe	MKM, nezavisni sektor	IV kvartal 2023.	II kvartal 2024.	Nije dospjelo		nijesu potrebna posebna sredstva		Budžet MKM	

30. Revizija Uredbe o kriterijumima za određivanje manifestacija i festivala od posebnog značaja za kulturu Crne Gore u cilju unapređenja kriterijuma i sistema evaluacije za praćenje programa festivala od posebnog značaja za kulturu Crne Gore	revidirana Uredba – u proceduri analiza pravnog okvira i uporedne prakse zemalja iz okruženja radi unapređenja Uredbe	MKM, javne ustanove kulture, nezavisni sektor	IV kvartal 2023.	II kvartal 2024.	Nije dospjelo		nijesu potrebna posebna sredstva		Budžet MKM	
31. Uspostavljanje baze podataka o aplikantima i korisnicima sredstava kroz konkurse MKM po kategorijama i s rodno disagregiranim podacima	uspostavljena baza –	MKM	I kvartal 2024.	III kvartal 2024.	Nije dospjelo		nijesu potrebna posebna sredstva		Budžet MKM	

Mjera 2.1.4: Unapređenje komunikacije i saradnje s nezavisnom scenom u kulturi

32. Uvođenje sistema redovne komunikacije s nezavisnim sektorom	broj organizovanih konsultacija/ okruglih stolova/ seminara (najmanje 1, odnosno 2 godišnje po regiji – sjever/centar/jug) – MKM: organizovane 2 info sesije s NVO povodom javnog konkursa za NVO, jul i avgust 2023; CNP: Nastavljena saradnja s akterima nezavisne izvođačke scene, kroz pružanje logističke podrške u kreiranju i realizaciji programa – u 2023. u CNP-u održano nekoliko programa FIAT-a, kao i baletske trupe Ballo; Prirodnjački muzej CG:	MKM, ustanove kulture, organizacije civilnog i privatnog sektora u kulturi	III kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Realizovano	/	nijesu potrebna posebna sredstva	/	Budžet MKM	organizovati info dane i za druge konkurse MKM; nezavisnoj sceni u kulturi omogućiti lakši pristup korišćenja infrastrukture kulturnih ustanova
---	--	--	-------------------	------------------	-------------	---	----------------------------------	---	------------	---

	s NVO Ekvivalent u maju 2023. potpisan ugovor o donaciji jednog tableta koji će u muzejskoj galeriji koristiti OSI; više puta godišnje NVO Green Home donira Muzeju uginule primjerke ptica, za prepariranje ili balgovanje u Zbirci ptica PMCG; Pomorski muzej CG: pokrenuta saradnja s nezavisnim umjetnicima, organizovanje izložbe i pomoć u relizaciji individualnih projekata; MSUCG: pokrenuta saradnja u izvještajnom periodu koja će se nastaviti u 2024.									
Operativni cilj 2.2.		Pospješiti saradnju sa drugim resorima								
Indikator učinka a)		Početna vrijednost			Ciljna vrijednost 2025.			Ciljna vrijednost 2027.		
Broj zajedničkih aktivnosti i projekata resora kulture s drugim resorima		0 (nije mjereno)			15			30		
Izvor: Izvještaji o radu MKM i ustanova kulture, protokoli o saradnji, internet prezentacije										
Aktivnost koja utiče na realizaciju OC 2.2.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Mjera 2.2.1: Unapređenje saradnje s resorima obrazovanja i naučno-istraživačke djelatnosti										
33. Pokretanje Nacionalnog programa umjetničkog i kulturnog obrazovanja	potpisan protokol o saradnji između nadležnih ministarstava; broj organizovanih programa i posjeta (najmanje 10) – Prirodnjački muzej CG: Potpisan memorandum i plan realizacije organizovanih	MKM, MP, nacionalne i lokalne ustanove kulture	II kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Nije dospjelo		nijesu potrebna dodatna sredstva		Budžet MKM, budžet ustanova	

	posjeta djece iz JPU „Dina Vrbica“ tokom cijele 2024.									
34. Izvođenje radova na adaptaciji Doma digitalne revolucije u Nikšiću	adaptiran objekat – odabran izvođač radova; radovi zvanično započeti u III kvartalu tj. 11.9.2023. i teku nešto sporijom dinamikom usljed izazova s hidroizolacijom	Uprava za kapitalne projekte, Inovaciono-preduzetnički centar „Tehnopolis“, Nikšić Partneri: Opština Nikšić, MNTR, MKM	IV kvartal 2023.	IV kvartal 2024.	Nije dospjelo		1.100.000 €	Ugovoreni iznos s izvođačem radova je 724.550,23 € sa PDV.	Budžet Crne Gore (Kapitalni izdaci)	praćenje realizacije, planiranje programa iz oblasti kreativne industrije i pronalaženje sredstava za nabavku specifične opreme
35. Podrška projektima kreativnih industrija u okviru Programa podsticanja inovacione kulture	broj podržanih projekata iz oblasti kreativnih industrija (najmanje 3) – na Javni poziv za programsku liniju za podsticanje razvoja inovacione kulture prijavljena 24 projekta; nakon evaluacionog procesa Komisija pozitivno ocijenila 14 projekata, dok je Fond iz budžeta opredijeljenog za ovu programsku liniju mogao da finansira 9 projekata	Fond za inovacije Crne Gore, MNTR, MKM	III kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Realizovano	Finansirani projekti će se realizovati do 31.3.2024.	5.000 €	Iznos ugovorene podrške za 9 projekata je 50.000 € – tokom 2023. isplaćena je prva tranša u iznosu od 70% odobrenog budžeta za sve projekte i druga tranša u iznosu od 30% odobrenog budžeta za 3 završena projekta, pa je isplaćeno 40.430 €, odnosno 80,86% budžeta. Do 31.3.2024, po završetku preostalih 6 odobrenih projekata, biće utrošeno i preostalih 9.570 €, koji čine 19,14% budžeta.	Budžet Fonda za inovacije	Uzevši u obzir značaj kreativnih industrija i njihov veliki potencijal da unaprijede inovacionu kulturu i privredu Crne Gore, preporuka za naredni period je uspostavljanje međuresorne saradnje u cilju povećanja budžeta za kreativne industrije i kreiranja novog sveobuhvatnog programa.
36. Program obuka u oblastima pametne specijalizacije	broj podržanih projekata (najmanje 6) – na Javni poziv za programsku liniju za organizaciju edukacija u oblastima pametne specijalizacije prijavljena 34 projekta; nakon evaluacionog procesa Komisija pozitivno ocijenila 22 projekta, dok je Fond iz	Nadležna institucija: Fond za inovacije Crne Gore Partneri: MNTR, MKM	II kvartal 2023	IV kvartal 2023.	Realizovano	Finansirani projekti će se realizovati do 31.3.2024.	80.000 €	Zbog velikog broja pozitivno ocijenjenih prijava, Fond je, uz saglasnost MNTR izvršio relokaciju neutrošenih sredstva u iznosu od 4.100 € iz programske linije Inovacioni vaučeri, čime je raspoloživi budžet za organizaciju	Budžet Crne Gore	Uzevši u obzir značaj edukativnih programa u S3 oblastima, kao i veliki broj kvalitetnih prijava, preporuka je da se u narednom periodu poveća budžet za ovu programsku liniju.

	budžeta oprijedjeljenog za ovu programsku liniju mogao da finansira 10 projekata							edukacija u oblastima pametne specijalizacije povećan na 84.100 €, što je omogućilo da se finansira 10 projekata. Tokom 2023. isplaćena prva tranša u iznosu od 70% odobrenog budžeta za sve projekte i druga tranša u iznosu od 30% odobrenog budžeta za 2 završena projekta, tako da je isplaćeno 64.270 €, odnosno 76,42% budžeta. Do 31.3.2024, po završetku preostalih 8 odobrenih projekata, biće realizovano i preostalih 19.830 €, koji čine 23,58% budžeta.	
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Mjera 2.2.2: Unapređenje saradnje s resorom nadležnim za oblast turizma

37. Kreiranje kataloga manifestacija i festivala u oblasti kulture	objavljen katalog na službenim internet stranicama – prikupljeni podaci po svim opštinama, sistematizovan materijal i kreiran Katalog, preostalo još da se dizajnira i objavi	MKM, MERT, nacionalne i lokalne ustanove kulture, NTO, LTO	II kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Djelimično realizovano	I kvartal 2024. (Zbog izuzetno velikog broja aktera koji su učestvovali u dostavljanju podataka – 25 opština, 48 lokalnih ustanova kulture, 12 nacionalnih ustanova, 2 organa uprave, NTO, 23 LTO i drugi subjekti, kao i zbog potrebe ažuriranja inputa i dodatnih intervencija u dokumentu, koji je veoma obiman,	2.000 €	Za realizaciju ove aktivnosti nijesu utrošena sredstva jer je MKM angažovalo svoje zaposlene.	Budžet MKM	/
--	---	--	------------------	------------------	------------------------	---	---------	---	------------	---

						bilo je potrebno dosta vremena, pa je finalizacija aktivnosti prenijeta na naredni kvartal.)				
38. Izrada replike prve štamparije na Balkanu – Štamparije Crnojevića i opremanje prostora u Njegoševom muzeju – Biljardi u kojem će biti smještena	izrađena i postavljena replika – u sklopu projekta „DUE MARI – Next Generation Tourism Development“, na kojem je MERT vodeći partner, a koji se finansira iz Interreg IPA CBC Italija – Albanija – Crna Gora 2014–2020, kao dio aktivnosti na projektu urađena je i replika štamparske prese iz Štamparije Crnojevića, koja je u julu 2023. data na upravljanje Narodnom muzeju – replika Crnojevića štamparije sa pratećim mobilijarom postavljena u Njegoševu Biljardu	MERT, MKM, Narodni muzej	II kvartal 2023.	III kvartal 2023.	Realizovano	/	40.000 €	37.675 €	Budžet MERT-a, donatorska sredstva – IPA	Potrebno je dodati nove sadržaje, kao što su štamparska slova, ručna izrada papira, VR tehnologija i sl.
Operativni cilj 2.3.		Intenzivirati međunarodnu saradnju i proces evropskih integracija u oblasti kulture								
Indikator učinka a)		Početna vrijednost 2022.			Ciljna vrijednost 2025.			Ciljna vrijednost 2027.		
Broj projekata aktera kulture podržanih iz međunarodnih fondova kojima koordinira MKM Izvor: Internet prezentacije fondova		10			15			20		
Aktivnost koja utiče na realizaciju OC 2.3.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja
Mjera 2.3.1. Jačanje kulturne saradnje u okviru međunarodnih programa i inicijativa										
39. Kandidatura Cetinja za članstvo u Mreži kreativnih gradova UNESCO	članstvo Cetinja u Mreži kreativnih gradova UNESCO – na Svjetski dan gradova, 31. oktobar, Prijestonica Cetinje, kao istorijski i kulturni centar Crne	Prijestonica Cetinje, MKM	II kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Realizovano	/	15.000 € (vrijednost kompletnog projekta 150.000 €)	15.000 €	Budžet MKM (Prijestonica Cetinje, UNESCO...)	/

	Gore, postala dio UNESCO-ove Mreže kreativnih gradova									
40. Obilježavanje značajnih međunarodnih jubileja	<p>broj jubileja (5 datuma) broj događaja (25 događaja) – MKM: 5 datuma: Noć muzeja 13. maj; Međunarodni dan muzeja 18. maj; 50 godina od uspostavljanja UNESCO Konvencije o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine – objavljena publikacija „UNESCO mjesta svjetske baštine u Crnoj Gori“; 20 godina UNESCO Konvencije o zaštiti nematerijalne kulturne baštine – izdata publikacija; Međunarodni dan arapskog jezika 18. decembar; NMCG: Međunarodni dan muzeja 18. maj – edukative radionice za djecu: „Kakav muzej žele mladi“ i „Moj doživljaj“ i Noć muzeja 13. maj; Pomorski muzej CG: 452. godišnjica Lepantske bitke i 70 godina postojanja i rada Pomorskog muzeja Crne Gore – izložba „Hod kroz vrijeme i događanja“ na otoku Krku; Prirodnjački muzej CG: 8 datuma: Svjetski dan močvarnih staništa 2. februar, Dan zahvalnosti taksonomima 19. mart, Međunarodni</p>	MKM, lokalne i nacionalne ustanove kulture, nezavisni sektor	III kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Realizovano	/	nijesu potrebna dodatna sredstva	/	Budžet MKM, budžet ustanova	u narednom periodu implementacije strateškog dokumenta nastaviti s obilježavanjem značajnih međunarodnih jubileja

	<p>dan šuma 21. mart, Dan planete Zemlje 22. april, Svjetski dan pčela 20. maj, Svjetski dan leptira 28. maj – promocija na web i društvenim mrežama; Međunarodni dan slijepih miševa 28. septembar – manifestacija „Ko se boji slijepog miša još“; Dan osoba s invaliditetom 5. decembar – održane radionice za OSI; NBCG: 80. godišnjica spasenja bugarskih Jevreja tokom II svjetskog rata CNP i Zetski dom: Svjetski dan pozorišta 27. mart – obilježen u skladu sa smjernicama Međunarodnog pozorišnog instituta (ITI) MCCG: Svjetski dan muzike 21. jun – organizovan koncert CSO na Trgu nezavisnosti u Podgorici</p>									
41. Organizacija manifestacije Dani evropske baštine	<p>broj organizovanih događaja (najmanje 20) – MKM: tema Dana evropske baštine za 2023. bila je „Živo nasljeđe – Living heritage“, a cilj promovisanje nematerijalne kulturne baštine i praksi, mjesta i predmeta koji su sa njom povezani; MKM podržalo 18 realizatora, odnosno 32 programa (poput radionica o</p>	MKM, lokalne i nacionalne ustanove kulture, nezavisni sektor	III kvartal 2023.	III kvartal 2023.	Realizovano	/	10.000 €	MKM: 12.435 € NMCG + 1.200 € sopstvena sredstva Biblioteka za slijepe + 454 € sopstvena sredstva; NBCG: 350 €	Budžet MKM, budžet ustanova	u narednom periodu implementacije strateškog dokumenta nastaviti s obilježavanjem manifestacije Dani evropske baštine

	<p>nematerijalnom nasljeđu Crne Gore, kao što su: izrada dobrotke čipke, bokeške kužine, peraške torte, izrada čunova; predavanja o izvedbi tradicionalne muzike, priča o kolašinskom siru, projekcije dokumentarnih filmova crnogorskih autora, škola tambure, izložbe nematerijalnih dobara i dr.)</p> <p>NMCG: radionica izrade ošvica na crnogorskoj narodnoj košulji;</p> <p>Prirodnjački muzej CG: tri kreativne edukativne radionice na temu „Ljekovite biljke i njihova primjena“;</p> <p>Biblioteka za slijepe: događaj „Živa tradicija Crne Gore“ (praktični dio: igra, pjesma, muzika, narodna nošnja; teorijski dio: predavanje etnomuzikologa; interaktivni dio između učesnika programa i publike);</p> <p>Crnogorska kinoteka: dvodnevna manifestacija „Živo nasljeđe“;</p> <p>samostalni projekti</p> <p>–</p> <p>NBCG: izložba knjiga i periodike Vladimir i Kosara u istoriji, legendi i umjetnosti</p>				Realizovano	/	10.000 €	grant EK: cca 15.000 €	Budžet MKM, donacija EK	u narednom periodu implementacije strateškog
42. Organizacija događaja u cilju izgradnje kapaciteta za	broj organizovanih obuka (1 obuka)	MKM, lokalne i nacionalne ustanove kulture, nezavisni sektor	II kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Realizovano	/	10.000 €	grant EK: cca 15.000 €	Budžet MKM, donacija EK	u narednom periodu implementacije strateškog

učešće u otvorenim pozivima međunarodnih programa i inicijativa	broj organizovanih info dana (4 info dana) – MKM: organizovane 3 obuke i 1 info dan u vezi s konkursima iz programa Kreativna Evropa potprogram Kultura – Cetinje, Bar, Berane i Podgorica (april, novembar i decembar 2023) FCCG: organizovana višednevna radionica/obuka „Creativity Invasion“ namijenjena audiovizuelnom sektoru, u okviru potprograma MEDIA programa Kreativna Evropa – Podgorica, decembar 2023.								dokumenta nastaviti s organizacijom info dana, prezentacija i obuka	
43. Izrada plana podrške programskom i infrastrukturnom segmentu projekta „Budva – Boka: evropska prijestonica kulture 2028.“	izrađen plan – Vlada 25.8.2023. usvojila Informaciju o finansijskoj podršci projektu „Budva – Boka 2028: Evropska prijestonica kulture“ koja je predviđjela postupanje u slučaju dobijanja ove prestižne titule. Na osnovu odluke Panela eksperata Evropske komisije od 20.9.2023, titula za EPK 2028. nije pripala Opštini Budva, već Skoplju.	MKM, Opština Budva	II kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Realizovano	/	nijesu potrebna dodatna sredstva	/	Budžet MKM	/
Mjera 2.3.2. Jačanje bilateralne saradnje u oblasti kulture										
44. Iniciranje bilateralnih sporazuma i programa u oblasti kulture	broj potpisanih bilateralnih sporazuma i programa (najmanje 4) – MKM: 2 programa i 1 memorandum – Ministarstvo kulture Republike Sjeverne Makedonije	MKM, resorna ministarstva u drugim zemljama	II kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Realizovano	/	nijesu potrebna dodatna sredstva	/	Budžet MKM	u narednom periodu implementacije strateškog dokumenta nastaviti s iniciranjem i usaglašavanjem bilateralnih programa i

	(2023–2026), Ministarstvo kulture Republike Albanije (2023–2025); Kancelarija Ujedinjenih nacija za projektne usluge (UNOPS); Crnogorska kinoteka: 5 sporazuma – JU Jugoslovenska kinoteka, JU Makedonska kinoteka, JU Kinoteka BIH, JU Kinoteka Republike Srpske, Internacionalni filmski festival SEE Paris – Berlin – Nju Jork; MCCG: 4 sporazuma – Filharmonija, Sjeverna Makedonija; Institut za umetničku igru, Beograd, Srbija; Sarajevska filharmonija, Bosna i Hercegovina; Fakultet muzičke umetnosti u Beogradu, Srbija Zetski dom: 2 sporazuma – Narodno pozorište iz Sombora, Narodni teatar iz Bitolja; CNP: Evropska teatarska konvencija (ETC)									sporazuma o saradnji u oblasti kulture
Operativni cilj 2.4.		Razvijati kulturne potrebe i navike građana i građanki i stimulisati razvoj publike								
Indikator učinka a)		Početna vrijednost 2022.			Ciljna vrijednost 2025.			Ciljna vrijednost 2027.		
Broj posjetilaca (m. i f.)		257.028			287.000			320.000		
Izvor: Evidencije ustanova kulture										
Aktivnost koja utiče na realizaciju OC 2.4.	Indikator rezultata i postignute vrijednosti na kraju izvještajnog perioda	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Status realizacije	Novi rok za realizaciju (uz odgovarajuće obrazloženje)	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Sredstva realizovana	Izvor finansiranja	Preporuke za naredni period sprovođenja

Mjera 2.4.1: Evidencija i upoznavanje kulturnih potreba i navika građana Crne Gore

45. Uvođenje sistema praćenja broja posjetilaca ustanova kulture	uveden sistem – svih 12 nacionalnih ustanova kulture redovno prati broj posjetilaca o čemu će izvještavati MKM na godišnjem nivou	nacionalne i lokalne ustanove kulture	III kvartal 2023.	IV kvartal 2023.	Realizovano	/	nijesu potrebna posebna sredstva	/	Budžet ustanova kulture	/
--	---	---------------------------------------	-------------------	------------------	-------------	---	----------------------------------	---	-------------------------	---

Mjera 2.4.2: Kreiranje povoljnog ambijenta za razvoj publike

46. Izrada plana aktivnosti diversifikacije publike u ustanovama kulture	izrađen plan – CNP i Zetski dom: u toku izrada plana s konkretnim mjerama koje bi doprinijele dobijanju važnih podataka o pozorišnoj publici, a onda i kreiranju posebnih programa razvoja publike	nacionalne i lokalne ustanove kulture	II kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Nije dospjelo		nijesu potrebna posebna sredstva		Budžet ustanova kulture	
--	---	---------------------------------------	------------------	------------------	---------------	--	----------------------------------	--	-------------------------	--

IV PREPORUKE ZA NAREDNE FAZE SPROVOĐENJA NACIONALNOG PROGRAMA RAZVOJA KULTURE 2023–2027.

Tabelarni pregled realizacije Akcionog plana 2023–2024, prikazan u prethodnom poglavlju, sadrži sve potrebne podatke o aktivnostima koje su predviđene za 2023. godinu, dok je za aktivnosti planirane u 2024. godini naznačeno da nijesu dospjele na realizaciju. Dodatno, u izvještaju su navedeni podaci o trenutno postignutim vrijednostima i za one aktivnosti koje još uvijek nijesu dospjele na realizaciju, ali je njihov početak predviđen za IV kvartal 2023. godine.

U odnosu na preporuke koje su date u tabeli za svaku aktivnost koja u 2023. nije u potpunosti realizovana, kao i za druge aktivnosti kod kojih postoji potreba kontinuiranog djelovanja, u nastavku je data projekcija sljedeće faze u sprovođenju Nacionalnog programa razvoja kulture 2023–2027.

Naime, tokom praćenja realizacije definisanog Akcionog plana, kao i prilikom samog izvještavanja, konstatovano je da je rad na pojedinim aktivnostima potrebno intenzivirati, prvenstveno onim koje su u izvještajnom periodu djelimično realizovane. Za svih sedam aktivnosti koje do sada nijesu u potpunosti sprovedene, definisan je novi rok u 2024. godini.

Aktivnosti djelimično realizovane u 2023. godini i prenijete na 2024:

1. Izmjene i dopune Zakona o zaštiti kulturnih dobara
2. Izmjene i dopune Zakona o bibliotečkoj djelatnosti
3. Izmjene i dopune Zakona o muzejskoj djelatnosti
7. Iniciranje izmjena Zakona o nevladinim organizacijama u smislu statusa i podsticaja razvoja NVO u oblasti kulture
8. Iniciranje izmjena Zakona o javnim nabavkama u smislu traženja izuzeća kada je riječ o specijalizovanoj opremi (nabavka muzičkih instrumenata, knjiga, scenografskih i kostimografskih elemenata, opreme i materijala za vršenje poslova konzervatorske djelatnosti itd.)
25. Kreiranje godišnjeg programa umjetničkih rezidencija u kreativnim habovima u Kotoru, Baru i Šavniku za 2024. godinu
37. Kreiranje kataloga manifestacija i festivala u oblasti kulture

Pored navedenih, postoje i aktivnosti koje su sprovedene u 2023. godini, ali je procijenjeno da je, radi kontinuiranog rada na postizanju operativnih i strateških ciljeva, i u 2024. godini potrebno nastaviti s njihovom implementacijom.

Aktivnosti realizovane u 2023. godini, koje je potrebno nastaviti i u 2024:

27. Uvođenje podsticajnih mjera za žensko preduzetništvo u okviru konkursa za podršku razvoju kreativnih industrija
40. Obilježavanje značajnih međunarodnih jubileja
41. Organizacija manifestacije Dani evropske baštine
42. Organizacija događaja u cilju izgradnje kapaciteta za učešće u otvorenim pozivima međunarodnih programa i inicijativa
44. Iniciranje bilateralnih sporazuma i programa u oblasti kulture

Navedene aktivnosti u nastavku su predstavljene u obrascu akcionog plana, kako bi se kompletirali svi potrebni podaci za njihovo programiranje i adekvatno ažurirao Akcioni plan za 2024. godinu.

Aktivnost koja utiče na realizaciju OC 2.1.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja
<i>Mjera 2.1.1: Reorganizacija konkursa i konkursne procedure</i>						
Sprovođenje podsticajnih mjera za žensko preduzetništvo u okviru konkursa za podršku razvoju kreativnih industrija	Obezbijedena posebna konkursna linija za žensko preduzetništvo; Broj podržanih projekata ženskog preduzetništva (najmanje 15)	MKM	III kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	100.000 €	Budžet MKM
<i>Mjera 2.1.1: Reorganizacija konkursa i konkursne procedure</i>						
Obilježavanje značajnih međunarodnih jubileja	Broj jubileja (10 datuma)	MKM, nacionalne ustanove kulture	I kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Nijesu potrebna dodatna sredstva	Budžet MKM, budžet ustanova
Organizacija manifestacije Dani evropske baštine	Broj organizovanih događaja (najmanje 20)	MKM, lokalne i nacionalne ustanove kulture i drugi akteri	III kvartal 2024.	III kvartal 2024.	10.000 €	Budžet MKM, budžet ustanova
Organizacija događaja u cilju izgradnje kapaciteta za učešće u otvorenim pozivima međunarodnih programa i inicijativa	Broj organizovanih info dana (najmanje 5)	MKM, lokalne i nacionalne ustanove kulture, nezavisni sektor	II kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	10.000 €	Budžet MKM, donacija EK
Iniciranje bilateralnih sporazuma i programa u oblasti kulture	Broj potpisanih bilateralnih sporazuma i programa (najmanje 5)	MKM, resorna ministarstva u drugim zemljama, nacionalne ustanove kulture	I kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	Nijesu potrebna dodatna sredstva	Budžet MKM

Prilikom koncipiranja ažuriranog Akcionog plana za 2024. godinu, osim aktivnosti prenijetih iz 2023. godine, ponovo je izvršen pregled svih aktivnosti sadržanih u Nacionalnom programu razvoja kulture 2023–2027. za kompletan petogodišnji period, kako bi se eventualno dodale i određene aktivnosti koje, zbog vremenske distance, prvobitno nijesu bile obuhvaćene planom. Time su prepoznate dvije aktivnosti koje bi trebalo uvrstiti u Akcioni plan za 2024. godinu.

Aktivnosti iz Nacionalnog programa razvoja kulture 2023–2027. za realizaciju u 2024:

- Izrada informacionog sistema kulturnih dobara
- Razvoj kulturno-turističkih proizvoda i ponude u saradnji s nacionalnom i lokalnim turističkim organizacijama

Aktivnost koja utiče na realizaciju OC 1.3.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja
Mjera 1.3.1: Unapređenje sistema zaštite kulturne baštine						
Izrada informacionog sistema kulturnih dobara	izrađen softver, skeniran dio dokumentacije	UZKD	I kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	177.200 €	Budžet UZKD
Aktivnost koja utiče na realizaciju OC 2.2.	Indikator rezultata	Nadležne institucije	Datum početka	Planirani datum završetka	Sredstva planirana za sprovođenje aktivnosti	Izvor finansiranja
Mjera 2.2.2: Unapređenje saradnje s resorom nadležnim za oblast turizma						
Razvoj kulturno-turističkih proizvoda i ponude u saradnji s nacionalnom i lokalnim turističkim organizacijama	broj organizovanih događaja – MCCG: 1 koncert	NTO, LTO, MCCG i druge ustanove kulture	II kvartal 2024.	IV kvartal 2024.	17.000 €	Budžet ustanova kulture

Na osnovu svega navedenog, Akcioni plan za 2024. godinu, pored 20 aktivnosti koje su inicijalno planirane za tu godinu, sadržiće još sedam aktivnosti koje su, kao djelimično realizovane u 2023, prenijete na narednu godinu, zatim pet aktivnosti za koje je ocijenjeno da bi ih trebalo nastaviti i u predstojećem periodu, kao i dvije nove aktivnosti, što čini ukupno 34 aktivnosti.

Takođe, imajući u vidu postignute vrijednosti indikatora učinka koji se tiče broja posjetilaca (događaja) ustanova kulture – 354.896 u 2023. godini, i premašene ciljne vrijednosti, konstatovano je da treba revidirati željene vrijednosti za 2025. i 2027. godinu, i definisati sljedeće:

Operativni cilj 2.4.	Razvijati kulturne potrebe i navike građana i građanki i stimulisati razvoj publike		
Indikator učinka: Broj posjetilaca Izvor: Evidencije nacionalnih ustanova kulture	Početna vrijednost 2022.	Ciljna vrijednost 2025.	Ciljna vrijednost 2027.
	257.028	400.000	440.000

Generalna preporuka je da je neophodno pridržavati se postavljenih rokova, kako za sprovođenje, tako i za izvještavanje, i s tim u vezi, intenzivirati rad na aktivnostima, da bi se do kraja 2024. godine postigao veći stepen u implementaciji strateškog dokumenta. U tom kontekstu, predstoji studiozan rad na unapređenju zakonsko-regulatornog okvira u kulturi, koji će biti sproveden u širokom konsultativnom procesu, kroz analizu primjene i dalje usaglašavanje s najboljim međunarodnim praksama, u prvom redu Zakona o kulturi, koji je nesumnjivi prioritet i osnov za buduće reformske aktivnosti u oblasti kulture.